

Список використаних джерел

1. Мальчикова Д.С., Молікевич Р.С., Саф'яник І.С. Імітаційні та ігрові STEM-технології і практики на уроках природничо-математичного циклу. Наук.вісник Херсонського державного ун-ту, 2021. Вип. 14. С. 49-86.
2. Пугач А.С., Корнус О.Г. Впровадження STEM-освіти на уроках географії. СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2018. Вип. 9. С. 225-230.

Баюрко Н. В.,

к.п.н., доцент кафедри біології

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ЇХНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Уміння сучасного фахівця творчо виконувати завдання нині є соціальною цінністю, оскільки відіграє важливу роль у виконанні своїх професійних функцій. Подолання репродуктивного стилю підготовки майбутніх фахівців і перехід до нової освітньої парадигми передбачає нові вимоги до підготовки педагогічних кадрів, зокрема майбутніх учителів біології.

Сучасна біологічна освіта як запорука сталого розвитку суспільства є потужним чинником формування природничо-наукового світогляду особистості. Нові орієнтири вивчення шкільної біологічної дисципліни, розставляють акценти на розвитку критичного складу розуму, що є передумовою формування ключових життєвих компетентностей. З огляду на це, біологічна освіта розглядається, як спосіб оволодіння ефективними засобами отримання інформації та набуття навичок щодо самоосвіти [4, с.77].

Проблему формування творчої особистості учителя біології у процесі професійної підготовки досліджували Н. Андрєєва, Л. Барна, О. Біда, Т. Бондаренко, Т. Буяло, М. Гриньова, Н. Грицай, О. Іванців, Н. Міщук, Н. Калініченко, Н. Левчук, І. Мороз, Л. Нікітченко, В. Оніпко, С. Рудишин, А. Степанюк, В. Танська, Л. Шаповал, В. Шулдик, О. Цуруль та інші.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні розвитку творчої пізнавальної активності студентів у освітньому процесі, стимулювання самореалізації майбутніх педагогів у процесі самостійної практичної діяльності.

Важливою складовою розвитку творчого потенціалу студентів – бакалаврів з галузі знань 09 біологія спеціальності 091 Біологія є ефективно проблемне навчання на заняттях з вибіркової навчальної дисципліни «Екологія та теорія і практика екологічної освіти», яке активізує розумову діяльність, сприяє розв'язанню задач поглибленого рівня складності, поєднує теоретичні знання з практикою майбутньої професійної діяльності, формує уміння приймати управлінські рішення в різноманітних ситуаціях. Зазначимо, що такий підхід до навчання підсилює формування в студентів мотиваційної основи майбутньої педагогічної діяльності, спрямованої на розвиток екологічної компетентності учнів основної школи. Ефективним при цьому є широке використання системи бесід, дискусій, аналізу конкретних екологічних ситуацій, імітаційного моделювання, еколого-психологічних тренінгів, інформаційно-комп'ютерних технологій тощо.

Провідну роль у розвитку творчої пізнавальної активності майбутніх учителів біології відіграють способи набуття професійних компетентностей та

зацікавленість у результатах своєї праці. Науковці наголошують на необхідності вдосконалення самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка б сприяла розвитку ініціативи та формування власних поглядів на вирішення екологічних проблем, почуття особистої відповідальності за екологічний стан довкілля [1, 2, 5]. Важливим аспектом навчально-методичного забезпечення процесу розвитку творчого потенціалу майбутніх педагогів є залучення їх до різних видів дослідницької діяльності та науково-експериментальної роботи [3]. Під час організації самостійної роботи студентів першочерговою увагою вимагає її планування з чітким визначенням завдань і термінів їх виконання. Викладач не тільки контролює виконувану роботу, а й допомагає студентам виявити творчі здібності, власний методичний стиль.

Розвитку творчого потенціалу здобувачів вищої освіти упродовж навчання сприяють проведення екскурсій, різних видів практик, конференцій. Зауважимо, що підготовка майбутнього педагога до професійної діяльності не може обмежуватися лише процесуальною стороною фахової освіти. Необхідна також цілеспрямована діяльність щодо формування і розвитку особистісних і професійно орієнтованих якостей майбутнього фахівця, які забезпечують ефективність педагогічної діяльності.

Таким чином, загальні процеси реформування освіти в Україні зумовили зміщення акцентів у професійній підготовці майбутніх учителів біології не на отримання репродуктивних знань, а на поєднання фундаментальної освіти та глибокого засвоєння наукових основ практико орієнтованої діяльності з формуванням спеціальних навичок і вмінь, створення умов для формування компетентностей та самовдосконалення. Тому, сучасний освітній простір вищого закладу освіти все частіше співвідносять з розвитком особистісних якостей майбутнього фахівця.

Список використаних джерел:

1. Баюрко Н. В. Активізація потреби студентів в оволодінні методиками розвитку екологічної компетентності школярів. Актуальні питання географічних, біологічних і хімічних наук: основні наукові проблеми та перспективи дослідження: зб. наук. праць ВДПУ ; [відп. ред. А. В. Гудзевич]. Вінниця, 2018. Вип. 15 (20) С. 41-43.
2. Баюрко Н. В. Діагностика готовності майбутніх учителів біології до розвитку екологічної компетентності учнів. Наукові записки ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. 2020. Випуск 62. С. 75-80.
3. Баюрко Н. В., Голунова Л. А. Формування дослідницької компетентності майбутніх учителів біології // «VinSmartEco». За наук. ред. Мудрака О.В. Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 травня 2021, м. Вінниця, Україна). Вінниця: КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти», 2021. 163 с.
4. Граматик Н. Професійна підготовка майбутнього вчителя біології: базові теорії природничо-наукового дискурсу. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. № 3 (66), вересень 2019. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. С. 76-82.
5. Левчук Н. В., Баюрко Н. В., Нікітченко Л. О. Педагогічні умови організації самостійної пізнавальної діяльності в процесі еколого-педагогічної підготовки майбутніх вчителів природничих дисциплін. Актуальні питання сучасної біологічної науки та методики її викладання : зб. наук. праць звітної наукової конференції викладачів за 2019-2020 н. р. Вінниця, 2020. С. 169-181.